III

(Előkészítő jogi aktusok)

EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁG

AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁG 558. PLENÁRIS ÜLÉSE – INTERACTIO, 2021.2.24.–2021.2.25.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak – A helyreállítási tervet támogató igazságos és egyszerű adózásra irányuló új cselekvési terv

[COM(2020) 312 final]

A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az EU-ban és azon kívül megvalósítandó jó adóügyi kormányzásról

[COM(2020) 313 final]

Javaslat tanácsi irányelvre az adózás területén történő közigazgatási együttműködésről szóló 2011/16/EU irányelv módosításáról

[COM(2020) 314 final – 2020/0148 (CNS)]

(2021/C 155/02)

Előadó: **Krister ANDERSSON**

Társelőadó: **Javier DOZ ORRIT**

Felkérés:	az Európai Unió Tanácsa, 2020.7.28.
	Európai Bizottság, 2020.8.12.
Jogalap:	az Európai Unió működéséről szóló szerződés 113. és 115. cikke
Illetékes szekció:	„Gazdasági és monetáris unió, gazdasági és társadalmi kohézió”
Elfogadás a szekcióülésen:	2021.2.12.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2021.2.24.
Plenáris ülés száma:	558.
A szavazás eredménye:	220/0/7
(mellette/ellene/tartózkodott)	

1. **Következtetések és ajánlások**

1.1 Az EGSZB összességében támogatja az Európai Bizottság jogalkotási javaslatait, és üdvözli, hogy egyeztették azokat az OECD inkluzív keretének szintjén folytatott globális vitákkal, hogy globális konszenzust lehessen elérni.

1.2 Az EGSZB egyetért az Európai Bizottság megközelítésével, hogy a jó adóügyi kormányzás – ami a méltányos adóztatás alapja – megköveteli az adóhatóságok közötti információcserén keresztül megvalósított adózási átláthatóságot, a tisztességes adóversenyt, a káros adóintézkedések mellőzését, a hatékonyabb adóintézkedéseket és a nemzetközi szinten elfogadott szabályok végrehajtását.

1.3 Az EGSZB egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy az adóverseny önmagában nem probléma ([1]). Ugyanakkor aggodalmak merültek fel amiatt, hogy az Unión belül tisztességtelen adóverseny folyik, ami elősegíti az adókikerülést. Az EGSZB úgy véli, hogy egy hatékony monetáris unió koherens fiskális politikát igényel, és következetességet követel meg a tagjai által alkalmazott fiskális szabályok között.

1.4 Az EGSZB támogatja az Európai Bizottság által a magatartási kódex felülvizsgálatára indított kezdeményezést, és üdvözli, hogy az Európai Bizottság javaslata kellően figyelembe veszi az OECD munkáját és a nemzetközileg elfogadott standardok alkalmazásának fontosságát, különös tekintettel a minimális tényleges társaságiadó-kulcshoz vezető globális elvekre.

1.5 Az EGSZB úgy véli, hogy a magatartási kódex eredményeit és vívmányait rendszeresebben kellene aktualizálni, és a civil társadalom előtt nyilvánosságra kellene hozni, összhangban azzal az európai bizottsági célkitűzéssel, hogy átláthatóbbá tegyék a kódex konkrét tevékenységeit és eredményeit.

1.6 Az EGSZB támogatja az Európai Bizottságnak azt a döntését, hogy az adóhatóságok közötti együttműködés erősítése és a belső piacon az eljárási szabályok nagyobb fokú harmonizációja érdekében jogalkotási aktusokat fogad el.

1.7 Az EGSZB egyetért az Európai Bizottság véleményével, hogy az adócsalás és adókijátszás továbbra is veszélyt jelent az államháztartásra, különösen válság idején, amit az Európai Bizottság legutóbbi becslései is egyértelműen igazolnak: a magánszemélyek által elkövetett nemzetközi adócsalásnak betudható bevételkiesést – ami a személy jövedelemadót, a tőkejövedelemre kivetett adót, valamint a vagyonadót és örökösödési adót foglalja magában – a legutóbbi becslés ugyanis 46 milliárd EUR-ra tette. A héabevétel-kiesést mintegy 140 milliárd EUR-ra becsülik, ebből körülbelül 50 milliárd EUR a határokon átnyúló csalásokkal van összefüggésben ([2]).

1.8 Az EGSZB megjegyzi, hogy különféle becslések alapján a társasági adó kikerülésének betudható éves bevételkiesést ([3]) mintegy 35 milliárd EUR-ra becsülik, ami csökkenést jelent a korábbi, az adóalap-erózió és nyereségátcsoportosítás (BEPS) elleni intézkedések bevezetése előtt készített 50–70 milliárd EUR körüli európai bizottsági becslésekhez képest, és az Európai Bizottság kimutatta, hogy ez a javulás összefüggésben van az előző Európai Bizottság által az adókikerülés ellen tett jogalkotási erőfeszítésekkel ([4]). Mindazonáltal az adókikerülés továbbra is aggodalomra ad okot egy olyan helyzetben, amikor a gazdaság és a társadalom fenntartásában ennyire fontos szerepe van az állami kiadásoknak.

1.9 A hatékonyság nem valósítható meg az adózási bűncselekmények és az adócsalás elleni intenzív küzdelem nélkül, amelyet megerősített közigazgatási együttműködés és egy jobban harmonizált jogi keret segítségével javítani kell. Nem tekinthető méltányosnak egy fiskális keret, ha néhány tagállamnak eszközei vannak annak egyszerű kijátszására, ami visszatart más tagállamokat, és csökkenti a hatékonyságot.

1.10 Figyelembe véve a 27 különböző adórendszer által teremtett bonyolult helyzetet, valamint azt, hogy a sokféle modellek milyen terheket rónak a határokon átnyúló tevékenységet folytató vállalkozásokra és magánszemélyekre, az EGSZB arra bátorítja a tagállamokat, hogy az adózási szuverenitást tiszteletben tartva harmonizálják az adóbevallási követelményeket, és javítsák az adóigazgatási szervek közötti együttműködést.

([1]) „[A magatartási kódex] abból a feltételezésből indul ki, hogy bár az országok közötti adóverseny önmagában nem jelent problémát, közös elvekre van szükség azzal kapcsolatban, hogy az egyes országok milyen mértékben használhatják adórendszereiket és adópolitikáikat a vállalkozások és a nyereségek vonzására. Ez különösen fontos az egységes piacon, ahol a Szerződésben biztosított szabadságok növelik a nyereségek és a beruházások mobilitását." (COM(2020) 313 final), 3. oldal.

([2]) Lásd még: Héabevétel-kiesés: Az uniós tagállamok 2018-ban 140 milliárd EUR héabevétel-kiesést szenvedtek el, és ez 2020-ban a koronavírus miatt tovább növekedhet (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/ip_20_1579).

([3]) COM(2020) 312 final, 5. oldal. Más becslések, például az Európai Parlament becslései szerint a gazdasági bűnözésből, az adókijátszásból és az adókikerülésből eredő bevételkiesés 190 milliárd EUR-ra tehető. Az OECD által az adóalap-erózióról és nyereségátcsoportosításról (BEPS) szóló jelentés (11. intézkedés) keretében végzett átfogó vizsgálat alapján az adóalap-erózió és nyereségátcsoportosítás elleni intézkedések elfogadását megelőzően a bevételkiesés globális szinten mintegy 100–240 milliárd USD-t tett ki, ami a globális GDP 0,35 %-ának felel meg. Az Európai Bizottság becslései szerint az I. és II. adókikerülés elleni irányelv tagállamok általi elfogadása előtt mintegy 50–70 milliárd EUR az EU-nak volt betudható.

([4]) Az Európai Bizottság 20 fontos jogalkotási javaslatot tett közzé az előző ötéves megbízatási időszaka alatt.

1.11 Az Európai Bizottság által tervezett 25 intézkedés észszerűnek tűnik. Többségük a héához kapcsolódik, ami a héa terén tapasztalható magas bevételkiesés miatt helyénvaló. Viszont nagyon tömören ismertetik ezeket az intézkedéseket, és jelenleg továbbra is nehéz felmérni, hogy ezek az intézkedések milyen konkrét hatást fognak gyakorolni az európai polgárok és vállalkozások mindennapi tevékenységeire és működésére.

1.12 Nagyon üdvözlendő az egységes héanyilvántartás elfogadása. Ez egy fontos lépés az elmélyített egységes piac létrehozása felé, és csökkenti a határokon átnyúló műveletekkel kapcsolatos bizonytalanságot és költségeket.

1.13 Az EGSZB üdvözli az Európai Bizottság arra irányuló javaslatát, hogy a tranzakcióalapú („valós idejű”) adatszolgáltatás és az elektronikus számlázás fokozott alkalmazása révén korszerűsítsék és harmonizálják a héabeszámolási követelményeket.

1.14 Az EGSZB üdvözli az arra irányuló felülvizsgálatot is, hogy vessenek-e ki héát a pénzügyi szolgáltatásokra. Alapos hatásvizsgálatra van szükség, amely kiterjed arra is, hogy a nem uniós országok a héa szempontjából hogyan ítélik meg a pénzügyi szolgáltatásokat.

1.15 Az EGSZB támogatja az Európai Bizottság „együttműködésen alapuló uniós megfelelési keretre” irányuló kezdeményezését, amely az adóhatóságok közötti nagyobb fokú bizalmon és együttműködésen alapul, hogy a társasági adó területén közösen rendezzék az adózási kérdéseket. Fontos, hogy ebben a keretben a kkv-kat a nagyvállalatokkal egyformán kezeljék. Az EGSZB megjegyzi, hogy a kkv-knak lényegesen magasabbak a megfelelési költségei, mint a nagy multinacionális vállalatoké, és sürgeti, hogy az Európai Bizottság tegyen lépéseket a kkv-kra háruló terhek csökkentése érdekében.

1.16 Az EGSZB döntő fontosságúnak tartja az adó-visszatérítések kérdését, különösen olyan válságok idején, mint a jelenlegi is, amely a szűkös likviditás tekintetében jelentős kockázatokat hordoz mind a magánszemélyek, mind a vállalkozások számára.

1.17 Az EGSZB sürgeti az Európai Bizottságot, hogy mérje fel, hogyan lehetne bevezetni egy egyszerűbb, harmonizáltabb mechanizmust a behajthatatlan követelés miatti héamérséklésre. E mechanizmusnak biztosítania kellene, hogy a vállalkozások gyorsan és időben vissza tudják igényelni az adóhatóságoktól azt a héát, amelyet már befizettek az adóhatóságnak, de nem tudják beszedni az ügyfeleiktől.

1.18 Az EGSZB nagyon fontosnak tartja, hogy egyértelmű és nemzetközi szinten egységes adózási és foglalkoztatási szabályokat alkalmazzanak a digitális platformokra. Az EGSZB támogatja a digitális platformok átláthatóságának növelésére irányuló erőfeszítéseket, hogy megakadályozzák a következetlen jövedelembevallásokat, amelyek az adókijátszás magas kockázatával járnak együtt. A beszámolási követelményeknek és az adózási formanyomtatványoknak minden tagállamban azonosnak kell lenniük.

1.19 Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a közös ellenőrzéseket – amelyek elvileg hasznos és eredményes eszköznek bizonyulnak – az adófizetők jogainak tiszteletben tartása mellett kell lefolytatni, ideértve az Európai Unió Alapjogi Chartáját is, különös tekintettel a védelemhez való jogra és az adófizetőket érintő eljárási és anyagi szabályok kiszámíthatóságára, valamint az eljárást lefolytató adóhatóságok által a lehetséges szankciókkal kapcsolatban végzett bizonyítékgyűjtésre.

1.20 Bár volt némi előrelépés az adózási szempontból nem együttműködő országok és területek jegyzékén szereplő országok és joghatóságok magatartásában, az adócsalás, adókijátszás, adókikerülés és pénzmosás útján megszerzett pénz összmennyisége továbbra is olyan magas, hogy fokozott erőfeszítésekre van szükség.

1.21 Az EGSZB egyetért az Európai Bizottság véleményével, hogy ideje felülvizsgálni a jegyzéket, és áttekinteni, hogyan lehetne hatékonyabbá és igazságosabbá tenni azt, figyelembe véve a globális digitalizált gazdaság új kihívásait is. Az EGSZB támogatja az Európai Bizottságnak azt a kritériumát is, hogy amikor bizonyos alacsony kockázatú és kis kapacitású országok rákerülnek vagy rákerülhetnek a jegyzékre, lehetőséget kapjanak arra, hogy észszerű határidőn belül javítsák a jó adóügyi kormányzásra és az átláthatóságra vonatkozó normáikat.

1.22 Az EGSZB az adócsalással, az adókijátszással, az adókikerüléssel és a pénzmosással szembeni eredményes küzdelem céljából egy európai paktum kidolgozását javasolta ([5]). Az EGSZB arra kérte az Európai Bizottságot, hogy indítson el egy olyan politikai kezdeményezést, amely bevonja a nemzeti kormányokat és más európai intézményeket e célkitűzés megvalósításába, elősegítve az ehhez szükséges konszenzust, és biztosítva a civil társadalom részvételét. A paktum fő pillére a tagállamok közötti együttműködés kell, hogy legyen.

1.23 Az EGSZB hangsúlyozza, hogy általában a civil társadalmi szervezetek és a kormányok közötti együttműködés hozzájárulhat ahhoz, hogy felhívják a figyelmet a környezetvédelmi adókra, és az igazságosabb és fenntarthatóbb társadalmak létrehozásán keresztül a fejlődő és fejlett országok tovább fejlődjenek.

1.24 Az EGSZB arra bátorítja az Európai Bizottságot, hogy folytassa a közigazgatási együttműködésről szóló korábbi irányelvek eredményességének értékelését.

2. **Háttér és az Európai Bizottság javaslata**

2.1 *Háttér*

2.1.1 A méltányos és hatékony adóztatás megvalósítása az Európai Bizottság egyik fő célkitűzése ([6]) a jelenlegi jogalkotási ciklusban. Ez a célkitűzés még nagyobb stratégiai jelentőséget kap a Covid19-válságot követően. Az adózási szabályok a Szerződés értelmében tagállami hatáskörbe tartoznak. A tagállamok azonban irányelveket és rendeleteket fogadhatnak el a belső piac működésének javítása érdekében. A hatékony monetáris unió koherens fiskális politikát igényel, és következetességet követel meg a tagjai által alkalmazott fiskális szabályok között.

2.1.2 A Covid19-világjárvány miatt összeomlottak a belső piac gazdaságai. Ráadásul az Uniónak egy olyan átalakulási időszakban kell szembenéznie a Covid19-válsággal, amelyet környezeti kihívások, folyamatos digitális innováció és a polgárok közötti növekvő egyenlőtlenségek jellemeznek. A tagállamoknak és az európai intézményeknek ezért példa nélküli válaszlépéseket kell tenniük, felhasználva az összes rendelkezésre álló erőforrást és eszközt.

2.1.3 Az Európai Bizottság javaslatainak ([7]) célja, hogy megfelelő válaszokat dolgozzanak ki a Covid19-válságra, és a szociális piacgazdaság Szerződésekben rögzített elveivel összhangban kezeljék a zöldebb és digitálisabb forgatókönyvekre való átállást.

2.1.4 A méltányos és hatékony adózás fontos szerepet játszik ebben. A válság által kiváltott komoly kihívásokra adott hatékony válaszlépések nagyban függenek attól, hogy a vállalkozások egyenlő versenyfeltételek mellett, egy hatékony és egyszerű adórendszer által támogatott környezetben folytatni tudják-e a belföldi és határokon átnyúló kereskedelmet. ahogy függenek a tagállamoktól is, amelyeknek meg kell szerezniük az ahhoz szükséges adóbevételeket, hogy a polgárok és vállalkozások méltányos adóztatásán keresztül finanszírozzák a helyreállítást. Az adócsalás, adókikerülés és adókijátszás elleni küzdelem, valamint az európai vállalkozásoknak a mindennapi adóigazgatási feladataik egyszerűsítésében és harmonizálásában nyújtott támogatás alapvető szerepet játszik a jelenlegi kihívások hatékony kezelésében ([8]).

2.1.5 Az adózás egyben olyan szakpolitikai eszköz, amely hozzájárul a klímasemlegesség 2050-ig történő eléréséhez ([9]), valamint az európai zöld megállapodás egyéb környezetvédelmi célkitűzéseinek megvalósításához ([10]). Ezért kiemelt fontosságú, hogy az államháztartások megfelelő adóbevételekre tegyenek szert a zöld átállás támogatásához. Ugyanakkor a gazdaságpolitikák keretében el kell ismerni a népesség elöregedése jelentette kedvezőtlen demográfiai fejleményt.

([5]) Lásd az EGSZB véleményét: *Az adócsalás, az adókikerülés és a pénzmosás elleni küzdelem* (HL C 429., 2020.12.11., 6. o.).
([6]) Politikai iránymutatás a hivatalba lépő következő Európai Bizottság számára (2019–2024).
([7]) Lásd: COM(2020) 312 final, COM(2020) 313 final, COM(2020) 314 final.
([8]) Lásd az EGSZB véleményét: *Az adócsalás, az adókikerülés és a pénzmosás elleni küzdelem* (HL C 429., 2020.12.11., 6. o.).
([9]) Lásd: COM(2020) 312 final. Lásd még az EGSZB véleményét: *Adózási mechanizmusok a szén-dioxid-kibocsátás csökkentésére* (HL C 364., 2020.10.28., 21. o.).
([10]) Lásd: COM(2019) 640 final.

2.1.6 Az Európai Bizottság méltányos és egyszerű adózásra vonatkozó cselekvési tervet felvázoló javaslata három különböző részre osztható. Először is egy közleményt tett közzé, amely meghatározza az egységes piacon a vállalkozások előtt álló adózási akadályok csökkentésére irányuló intézkedéseket. Az Európai Bizottság különösen az adózás egyszerűsítésére törekszik, ami az üzleti környezet javításának egyik eszköze. Másrészt jogalkotási javaslatot dolgozott ki az adóhatóságok között az automatikus információcserén keresztül megvalósuló közigazgatási együttműködésről szóló irányelv felülvizsgálatára, hogy megfelelően meg lehessen adóztatni a digitális platformokon keresztül értékesítő személyek által szerzett jövedelmet. Harmadrészt pedig az Európai Bizottság közleményt tett közzé az EU-ban és azon kívül megvalósítandó jó adóügyi kormányzásról, hogy mind a belföldi, mind a külső joghatóságokban javítsa a jó adóügyi kormányzást.

2.1.7 Az Európai Bizottság kijelenti, hogy a cselekvési terv egy átfogóbb és ambiciózusabb uniós adóprogram részét képezi, amely a következő kezdeményezéseket fogja elindítani a közeljövőben: i. környezetvédelmi adók; ii. a társasági adó reformja, amelynek célja, hogy az adókivetési jogot újra összekapcsolja az értékteremtéssel, és meghatározza az vállalkozások nyereségére vonatkozó tényleges adómérték minimális szintjét; iii. arra vonatkozó ajánlás, hogy a tagállamok az uniós vállalkozásoknak nyújtott pénzügyi támogatásokat attól tegyék függővé, hogy nincs kapcsolatuk a nem együttműködő országok és területek uniós jegyzékében szereplő vállalkozásokkal, illetve országokkal és területekkel ([11]); valamint iv. annak meghatározása, hogy az adózási javaslatokat hogyan fogadják el az EUMSZ 116. cikke szerinti rendes jogalkotási eljárás keretében.

2.1.8 Az EGSZB számos véleményt fogadott el, amelyekben kifejtette álláspontját az egységes piac hatékonyságának növeléséhez szükséges intézkedésekről, az Unió saját forrásainak bővítéséről és az adózási ügyekben alkalmazott minősített többségi szavazásról szóló vita elindításáról. Az EGSZB most azt kéri, hogy az Európai Bizottság méltányos és egyszerű adózásra vonatkozó intézkedéscsomagja alapján minél hamarabb cselekedjenek.

2.2 *A méltányos és egyszerű adózásra vonatkozó cselekvési terv*

2.2.1 Az adózás egyszerűsítéséről szóló közleményében az Európai Bizottság egy új megközelítést mutat be, amely összekapcsolja az adócsalás és adókijátszás elleni küzdelmet az adófizetők életének egyszerűsítését célzó intézkedésekkel. A terv 25 intézkedésből áll, amelyeket 2024-ig fokozatosan hajtanak végre az elkövetkező években ([12]).

2.2.2 Egyedi intézkedések bevezetését tervezik a nyilvántartási kötelezettségekkel kapcsolatban (azonosítás és héanyilvántartás). A hatékony és eredményes nyilvántartásba vételt elengedhetetlennek tekintik ahhoz, hogy minden adófizető igazságosan részt vállaljon a közterhekből. Emiatt az Európai Bizottság számos intézkedést javasol, hogy az adófizetők adatait vezető nyilvántartások hatékonyan működjenek, és állandóan naprakészek legyenek. Fontosnak tartják az egyszerű nyilvántartásba vételt is, különösen ha az adófizetők tagállamok között mozognak.

2.2.3 A beszámolási kötelezettségekkel kapcsolatban egy másik konkrét intézkedéscsomagot javasolnak. Az adófizetők által teljesített adatszolgáltatásnak a lehető leghatékonyabbnak kell lennie, és az adóhatóságokkal folytatott kölcsönös együttműködésen kell alapulnia. Az adóbevallásoknak egyszerűnek kell lenniük, a kért adatok körét a minimálisra kell szorítani, és azokat egyszerű eljárások keretében, egyablakos digitális szolgáltatásokon keresztül kell feldolgozni. A Covid19-világjárványra adott válaszlépésként sok tagállam könnyített a héafizetés néhány szabályán.

2.2.4 További intézkedések várhatók, amelyek kifejezetten megkönnyítik az adók megfizetését azzal, hogy elektronikus fizetési eszközöket, például okostelefon-alkalmazásokat bocsátanak az adófizetők rendelkezésére ([13]). A fizetendő adó összegének már kezdettől fogva pontosnak kell lennie, hogy lehetőség szerint elkerüljék az adminisztratív teherrel járó adó-visszatérítési eljárásokat. Amikor adó-visszatérítésre várnak, az adóhatóságoknak az adófizetők cash flow problémáinak megelőzése érdekében gyorsan fel kell dolgozniuk ezeket a kérelmeket.

2.2.5 Az Európai Bizottság cselekvési tervének elsődleges célja, hogy a felmerülő jogviták hatékony kezelése mellett jogbiztonságot teremtsen az adófizetők számára. A tagállamok közötti jogvitákat meg kell előzni, ha pedig felmerülnek, gyorsan rendezni kell őket a tagállamok jogrendje és az uniós jog alapján.

([11]) Ez a rendelkezés a vonatkozó tanácsi következtetések I. mellékletében szereplő országokra és területekre vonatkozik. A jegyzéket rendszeresen frissítik: https://ec.europa.eu/taxation_customs/tax-common-eu-list_en.

([12]) Ezeket az intézkedéseket a COM(2020) 312 final közlemény sorolja fel.

([13]) Európai Bizottság.(2018). Study on tax compliance costs for SMEs.

2.2.6 Az Európai Bizottság fontosnak tartja, hogy a jogviták eszkalálódásának elkerülése érdekében lehetőség legyen a helyesbítésre és az esetleges félreértések tisztázására. Ezért annak érdekében, hogy időt és pénzt takarítsanak meg mind az adófizetők, mind az adóhatóságok számára, ösztönzi a peres eljárások megelőzését és a megoldatlan ügyek gyors rendezését. Néhány érdekelt fél már hangot adott annak, hogy a jogviták megelőzése és rendezése érdekében előnyben részesítené a további uniós szintű beavatkozást ([14]).

2.3 *Az adóhatóságok közötti közigazgatási együttműködés*

2.3.1 Az EU az elmúlt években az adócsalás, az adókijátszás és az agresszív adótervezés kezelésére, valamint az átláthatóság fokozására összpontosította erőfeszítéseit, ami az adóhatóságok közötti megfelelő együttműködésen keresztül valósult meg. Bár jelentős előrelépések történtek az információcsere terén, az Európai Bizottság javaslata hangsúlyozza, hogy tovább kell javítani a meglévő rendelkezéseket.

2.3.2 Az Európai Bizottság különösen a gazdaság digitalizációja nyomán fellépő kihívásokat kívánja jobban kezelni, különös tekintettel a digitális platformokra, amelyek használata megnehezíti az adóhatóságok számára az adóköteles események nyomon követhetőségét és észlelését ([15]). A probléma még súlyosabb, ha ezeket az ügyleteket az olyan digitális platformokon keresztül hajtják végre, amelyek székhelye egy másik tagállamban vagy egy Unión kívüli joghatóságban van ([16]).

2.3.3 A digitális platformok üzemeltetőinek képviselői láthatóan egyetértettek abban, hogy milyen előnyei vannak a platformokról történő információgyűjtést szolgáló egységesített uniós jogi keretnek, valamint az egyablakos héaügyintézéshez hasonló megoldásnak.

2.3.4 A megkeresésre történő információcserével kapcsolatban az Európai Bizottság javaslata az előrelátható fontosság fogalmára összpontosít. Az 5a. cikk meghatározza az előrelátható fontosság követelményét, amelyet információkérés esetén kell alkalmazni, és rögzíti azokat a normákat és eljárási követelményeket, amelyeket az érintett hatóságnak be kell tartania. Az információkérés egy vagy több adóalanyra vonatkozhat, feltéve hogy egyénileg azonosítják őket. Az előrelátható fontosság követelményét nem kell alkalmazni, ha az információkérést határokon átnyúló, kicserélt feltételes adómegállapítás vagy előzetes ármegállapítás nyomon követéseként küldik meg.

2.3.5 Az információkérés előtt az adóhatóság köteles minden rendelkezésre álló eszköz igénybevételével kimeríteni az összes szokásos információforrást, amelyet felhasználhatott a kért információ beszerzésére. Ha azonban ilyen módon a megkereső hatóság aránytalan nehézségekkel szembesül, és felmerül annak kockázata, hogy veszélybe kerül céljainak elérése, a kötelezettség nem alkalmazandó. Ha a megkereső hatóság nem tartotta be ezt a kötelezettséget, a megkeresett hatóság megtagadhatja az információnyújtást.

2.3.6 A IIa. szakasz lefekteti a közös ellenőrzések jogi keretét. A közös ellenőrzés a fogalommeghatározás szerint két vagy több tagállam illetékes hatóságai által közösen elvégzett közigazgatási vizsgálat. Az érintett tagállamok illetékes hatóságai a jogrendjükkel összhangban, egyeztetve vizsgálnak meg egy olyan ügyet, amely egy vagy több olyan adóalanyhoz kapcsolódik, aki(k)hez közös vagy kiegészítő érdekük fűződik.

2.4 *Jó adóügyi kormányzás az EU-ban és azon kívül*

2.4.1 Az Európai Bizottság jó adóügyi kormányzásról szóló közleménye abból indul ki, hogy a méltányos adóztatás központi szerepet játszik az EU társadalmi és gazdasági modelljében, a jó adóügyi kormányzás pedig a méltányos adóztatás és e modell megőrzéséhez szükséges fenntartható bevételek alapja ([17]). A közlemény a következőkre tesz javaslatot: i. a vállalkozások adózására vonatkozó magatartási kódex reformja; ii. a nem együttműködő országok és területek jegyzékének felülvizsgálata; valamint iii. a jó adóügyi kormányzás előmozdítása nemzetközi szinten.

([14]) Az adózás területén történő közigazgatási együttműködésről szóló irányelv értékeléséről szóló nyilvános konzultációra adott válaszok összefoglalása „Az *adózás területén történő közigazgatási együttműködésről és a 77/799/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2011/16/EU tanácsi irányelv értékelése*” című európai bizottsági szolgálati munkadokumentum (SWD(2019)328 final) 2. mellékletében található.

([15]) A tagállamokban felmerült az igény, hogy írják elő a nyilvántartásba vételt. Ez növelné az adminisztratív terheket és megnehezítené a kkv-k számára, hogy új országok vagy területek felé terjeszkedjenek.

([16]) Javaslat tanácsi irányelvre az adózás területén történő közigazgatási együttműködésről (COM(2020) 314 final).

([17]) Közlemény az EU-ban és azon kívül megvalósítandó jó adóügyi kormányzásról (COM(2020) 313 final).

2.4.2 1997-es létrehozása óta a vállalkozások adózására vonatkozó magatartási kódex (a továbbiakban: a kódex) ([18]) az Unió elsődleges eszköze a káros adóverseny megelőzésére, amely rögzíti a tisztességes adóverseny elveit, és meghatározza, melyik adórendszer káros, és melyik nem ([19]).

2.4.3 Eredményei ellenére szükségessé vált a kódex korszerűsítése. A globalizáció, a digitalizáció, a multinacionális vállalatok világgazdaságban betöltött növekvő szerepe és egyes tagállamok által bevezetett bonyolult ösztönző rendszerek miatt az elmúlt két évtizedben jelentősen megváltozott az adóverseny jellege és formája.

2.4.4 Konkrétabban fogalmazva, az Európai Bizottság ki kívánja terjeszteni a kódex hatályát, hogy az minden olyan intézkedésre kiterjedjen, amely a tisztességtelen adóverseny kockázatát rejti magában. Emellett a kódexet már csak annak biztosítása érdekében is frissíteni kell, hogy a nagyon alacsony adókkal kapcsolatos esetek közül a lehető legtöbbet kivizsgálják – az Unión belül és kívül egyaránt.

2.4.5 A kódexben meghatározott elvek azon kritériumok közé tartoznak, amelyeket a nem együttműködő országok és területek uniós jegyzékbe való felvételi eljárása keretében a harmadik országok értékeléséhez használnak. Az Európai Bizottság felül kívánja vizsgálni az uniós jegyzék földrajzi hatályát, és aktualizálni kívánja a legfontosabb átvilágítandó joghatóságok kiválasztására használt eredeti eredménytáblát.

2.4.6 Az uniós jegyzék földrajzi hatályáról folyó gondolkodás során azokat a kritériumokat is figyelembe veszik, amelyeknek a kiválasztott országoknak és területeknek meg kell felelniük. A jelenleg az uniós jegyzék hatálya alá tartozó országok és területek törlése hatással lenne az egyenlő versenyfeltételekre, és aláásná azt a pozitív munkát, amelyet ezen országok és területek többsége már elvégzett. El kell azonban gondolkodni azon, hogy az uniós jegyzékbe vétel kritériumait lehet-e célzottabban alkalmazni bizonyos országok és területek esetében.

2.4.7 A harmadik országokkal folytatott párbeszéd során – összhangban az Unión belül alkalmazott megközelítéssel – az Európai Bizottság hangsúlyt helyez a környezetvédelmi célkitűzésekre és „a szennyező fizet” elvre is, ami megköveteli, hogy beárazzák a negatív környezeti externáliákat. Az Európai Bizottság közleménye szerint kiaknázatlan lehetőségek rejlenek a környezetvédelmi adókban, amelyek hozzájárulhatnának a globális fenntartható fejlődéshez és a társadalmak méltányosabbá válásához a fejlődő országokban. A civil társadalmi szervezetek közötti együttműködés általában hozzájárulhat ahhoz, hogy felhívják a figyelmet erre a területre.

2.4.8 Mivel jelenleg jogilag kötelező összekapcsolni a felelősségteljes kormányzás normáit az uniós források felhasználásával, az Európai Bizottság úgy ítéli meg, hogy ezeket a forrásokat jobban fel lehetne használni a jó adóügyi kormányzás elveinek megerősítésére ([20]). Ezzel kapcsolatban az Európai Bizottság arra sürgeti a tagállamokat, hogy nemzeti finanszírozási politikáikba és a fejlesztési bankjaik és ügynökségeik megfelelési szabályaiba építsék be az uniós követelményeket.

([18]) A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által 1997. december 1-jén elfogadott állásfoglalás a vállalkozások adózására vonatkozó magatartási kódexről (HL C 2., 1998.1.6., 2. o.).

([19]) Az Európai Bizottság a káros adóverseny és a tisztességes adóverseny szembeállításával kapcsolatban az idők folyamán eltérő véleményének adott hangot. A közös konszolidált társaságiadó-alapról szóló irányelvtervezet benyújtásakor az Európai Bizottság hangsúlyozta, hogy az adókulcsokra épülő tisztességes adóverseny nagyobb átláthatóságot kínál, és azt ösztönözni kell. COM(2011) 121 final, 4. o. A 2020-ban benyújtott, jó adóügyi kormányzásról szóló közleményben az adóversenyt önmagában nem tekinti problémának, azonban véleménye szerint közös elvekre van szükség azzal kapcsolatban, hogy az egyes országok hogyan használják adórendszereiket. COM(2020) 313 final, 3. o. Ebből észszerűen arra lehet következtetni, hogy van jó adóverseny és van káros, tisztességtelen adóverseny. A tagállamok döntenek az adórendszerekről, azonban ezt nyílt, átlátható módon, a Szerződés tiszteletben tartása mellett kell megtenniük, tartózkodva a káros és hátrányos megkülönböztetéshez vezető szabályoktól. Az Uniónak és a tagállamoknak jól működő egységes piacról kell gondoskodniuk, amely kellő mértékű konvergenciát biztosít többek között az adózás területén is.

([20]) Számos finanszírozási eszköz megakadályozza az olyan projektek finanszírozását, amelyek hozzájárulnak az adókikerüléshez. Ilyen a költségvetési rendelet, Európai Fenntartható Fejlődési Alap, Európai Stratégiai Beruházási Alap és a külső hitelezési megbízatás. Lásd: európai bizottsági közlemény a különösen a finanszírozási és befektetési műveletekre irányadó uniós jogszabályokban az adókikerüléssel szemben bevezetett új követelményekről (C(2018)1756, 2018.3.21.).

2.4.9 Az Európai Bizottság azt is ajánlja a tagállamoknak, hogy a pénzügyi támogatásokat attól tegyék függővé, hogy a projektnek nincs kapcsolata az adózási szempontból nem együttműködő országok és területek uniós jegyzékében szereplő vállalkozásokkal, illetve országokkal és területekkel. Az Európai Bizottság hozzáteszi azonban, hogy kivételt kell biztosítani azoknak a vállalkozásoknak, amelyek számottevő gazdasági jelenléttel (alkalmazottak, felszerelések, eszközök és telephelyek) rendelkeznek a felsorolt országokban vagy területeken. A tagállamok által ezen a területen tett erőfeszítéseket következetesen kell végrehajtani, mivel biztosítani kell a méltányosságot a nemzetközi adózásban.

3. **Általános és részletes megjegyzések**

3.1 *A méltányos és egyszerű adózásra vonatkozó cselekvési terv*

3.1.1 Az EGSZB támogatja az Európai Bizottság jogalkotási javaslatait, és üdvözli, hogy egyeztették azokat az OECD inkluzív keretének szintjén folytatott globális vitákkal, hogy globális konszenzust lehessen elérni ([21]). Felhívja a figyelmet különösen arra, hogy a gazdaságok folyamatban lévő gyors digitalizációja és az adókikerülés elleni hatékony küzdelem szükségessége miatt sürgősen megállapodásra kell jutni az arra vonatkozó egységes szabályokról, hogy az OECD inkluzív keretének szintjén hogyan osztják fel az adóköteles nyereséget az országok között.

3.1.2 Az EGSZB nagyra értékeli az Európai Bizottság által a javaslatai kidolgozása és a szóban forgó jogalkotási rendelkezések vizsgálata során alkalmazott szabályozási megközelítést is. A cél az adórendszerek általános hatékonyságának javítása oly módon, hogy méltányos rendszerek jöjjenek létre, amelyek biztosítják a közpolitika folytatásához szükséges bevételeket, ugyanakkor munkahelyeket és növekedési lehetőségeket teremtenek.

3.1.3 Az EGSZB osztja az Európai Bizottság véleményét, hogy az adócsalás és adókikerülés továbbra is veszélyt jelent az államháztartásra, különösen válságok idején, amit a javaslatokban említett legutóbbi becslések is világosan visszaigazolnak. Az Európai Bizottság szerint az EU-ban 2016-ban valóban 46 milliárd EUR-ra becsülték azt a bevételkiesést, amely a magánszemélyek által a személyi jövedelemadó, a tőkejövedelemre kivetett adók és a vagyon- és örökösödési adó terén elkövetett nemzetközi adócsalásnak tudható be. A héabevétel-kiesést viszont mintegy 140 milliárd EUR-ra becsülik, ebből körülbelül 50 milliárd EUR a határokon átnyúló csalással függ össze ([22]). Az egyes tagállamoknak jelentős lépéseket kell tenniük a saját héabevétel-kiesésük kezelése érdekében.

3.1.4 Az EGSZB üdvözli, hogy a társasági adó kijátszásának betudható éves bevételkiesés kb. 35 milliárd EUR-ra esett vissza, ami csökkenést jelent az Európai Bizottság korábbi, 50–70 milliárd EUR-s becsléseihez képest, és az Európai Bizottság kimutatta, hogy ez a javulás összefüggésben van az előző Európai Bizottság által az adókikerülés ellen tett jogalkotási erőfeszítésekkel (több mint 20 adózási irányelv öt év alatt) ([23]).

3.1.5 Annak érdekében, hogy a Covid19-válság okozta viszontagságos időszakban teljes körűen támogassák a magánszemélyeket és a vállalkozásokat, az EGSZB sürgeti az Európai Bizottságot, hogy folytassa a munkát az adókötelezettségekhez kapcsolódó megfelelési költségek csökkentése érdekében. A nagyvállalatok becsült adómegfelelési költségét a megfizetett adó 2 %-ára becsülik, míg a kkv-k esetében a becslések szerint ez az arány a megfizetett adók 30 %-a.

3.1.6 Figyelembe véve a 27 különböző fiskális rendszer által teremtett bonyolult helyzetet, valamint azt, hogy a sokféle modellek megnehezítik a határokon átnyúló tevékenységet folytató vállalkozások és magánszemélyek életét, az EGSZB arra bátorítja a tagállamokat, hogy harmonizálják az adóbevallási követelményeket, és javítsák az adóigazgatási szervek közötti együttműködést. A magatartási kódexszel foglalkozó munkacsoport megújult és szélesebb hatókörű munkájának az egyenlő versenyfeltételek megteremtése érdekében fel kell számolnia a káros adóintézkedéseket, és a tisztességtelen adóverseny elkerülése érdekében a jogalkotási reformokkal együtt hozzá kell járulnia az adózás kellő mértékű közelítéséhez.

([21]) Lásd az EGSZB véleményeit: *Az adócsalás, az adókikerülés és a pénzmosás elleni küzdelem* (HL C 429., 2020.12.11., 6. o.); *Adózás a digitalizált gazdaságban* (HL C 353., 2019.10.18., 17. o.); *A multinacionális vállalatok nyereségének megadóztatása a digitális gazdaságban* (HL C 367., 2018.10.10., 73. o.).

([22]) Lásd még: Héabevétel-kiesés: Az uniós tagállamok 2018-ban 140 milliárd EUR héabevétel-kiesést szenvedtek el, és ez 2020-ban a koronavírus miatt tovább növekedhet (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_1579).

([23]) Más becslések, például az Európai Parlament becslései szerint a gazdasági bűnözésből, az adókijátszásból és az adókikerülésből eredő bevételkiesés 190 milliárd EUR-ra tehető. Az OECD által az adóalap-erózióról és nyereségátcsoportosításról (BEPS) szóló jelentés (11. intézkedés) keretében végzett átfogó vizsgálat alapján az adóalap-erózió és nyereségátcsoportosítás elleni intézkedések elfogadását megelőzően a bevételkiesés globális szinten mintegy 100–240 milliárd USD-t tett ki, ami a globális GDP 0,35 %-ának felel meg. Az Európai Bizottság becslései szerint az I. és II. adókikerülés elleni irányelv tagállamok általi elfogadása előtt mintegy 50–70 milliárd EUR az EU-nak volt betudható.

3.1.7 Az Európai Bizottság által tervezett 25 intézkedés észszerűnek tűnik, és az EGSZB általában véve támogatja azokat. Többségük a héához kapcsolódik, ami a héa terén tapasztalható magas bevételkiesés miatt helyénvaló. Viszont nagyon tömören ismertetik ezeket az intézkedéseket, és jelenleg továbbra is nehéz felmérni, hogy ezek az intézkedések milyen konkrét hatást fognak gyakorolni az európai polgárok és vállalkozások mindennapi tevékenységeire és működésére. A tagállamoknak határozottan fel kell lépniük a nemzeti szabályaik végrehajtása és a nemzeti héaproblémák csökkentése érdekében, és megerősített együttműködést kell folytatniuk a határokon átnyúlóan.

3.1.8 Nagyon üdvözlendő az egységes héanyilvántartás elfogadása, amely az e-kereskedelemről szóló csomaghoz hasonlóan az egyablakos ügyintézés folyamatos kiterjesztése révén valósul meg. Jóllehet további részleteket nem közöltek arról, hogy mely ágazatokat fogja érinteni, jelentős előrelépésnek tekinthető, hogy az egyablakos ügyintézést a héairányelvnek a termékek vállalkozások és fogyasztók közötti értékesítésére vonatkozó 36–39. cikkére is kiterjesztik. Például ha az OSS-t kiterjesztik a földgáz, a villamos energia, valamint a fűtési és hűtési energia határokon átnyúló szállítására 2006/112/EK tanácsi irányelv ([24]) (a héa-irányelv) 39. cikke, az segíthet az uniós energiapiac elmélyítésében és az energetikai átállás előmozdításában is.

3.1.9 Az EGSZB üdvözli az Európai Bizottság arra irányuló javaslatát, hogy a tranzakcióalapú („valós idejű”) adatszolgáltatás és az elektronikus számlázás fokozott alkalmazása révén korszerűsítsék és harmonizálják a héabeszámolási követelményeket. A tranzakcióalapú adatszolgáltatás lehetővé teszi az adóigazgatási szervek számára, hogy valós időben teljes áttekintést kapjanak a különböző ellátási láncokról, ami célzottabb ellenőrzésekhez és a csalás és a potenciálisan kockázatos kereskedők jóval korábbi észleléséhez vezet. A beszámolási követelményeknek azonban könnyen betarthatónak kell lenniük, és nem járhatnak jelentős adminisztratív költségekkel vagy költséges beruházásokkal, különösen a kkv-kra nézve ([25]). Hasonlóképpen az elektronikus számlázás szélesebb körű alkalmazása és harmonizált szabványai csökkenthetik a vállalkozások tárolási és megfelelési költségeit, és javíthatják a héacsalás elleni küzdelmet.

3.1.10 Az EGSZB üdvözli az arra irányuló felülvizsgálatot is, hogy vessenek-e ki héát a pénzügyi szolgáltatásokra. Sok vállalkozásnak többletköltségei keletkeznek, mivel egyes cégek vagy pénzügyi intézmények nem héakötelesek. Ráadásul a mentesített szervezetek nem igényelhetik vissza az előzetesen felszámított héát, miközben a létrehozott hozzáadott értékre nem vetnek ki héát. Ez egy bonyolult kérdés, és az EGSZB azt reméli, hogy átfogó hatásvizsgálatot fognak végezni. Az EGSZB megjegyzi, hogy a héabevételek növekedése pozitívan hat majd az uniós költségvetésre is.

3.1.11 Az EGSZB megjegyzi, hogy a tagállamok a héacsalás elleni küzdelem érdekében fordított adózást alkalmazhatnak. Ilyen lehetőséggel éltek a héával kapcsolatos körhintacsalás elleni küzdelemben. Az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy értékelje, hogy a körhintacsalások kezelése szempontjából melyik módszer a leghatékonyabb és jár a legkevesebb adminisztratív teherrel.

3.1.12 Az adóigazgatási szervek az adófizetőkre hagyatkoznak, hogy helyes információkat szolgáltassanak nekik, néhány tagállam pedig „együttműködésen alapuló megfelelési keretet” alakított ki e partnerség erősítése érdekében. Sajnos ezek a rendszerek jelenleg csak nemzeti szinten működnek. Ennek fényében az EGSZB támogatja az Európai Bizottság „együttműködésen alapuló uniós megfelelési keretre” irányuló kezdeményezését, amely az adóhatóságok közötti nagyobb fokú bizalmon és együttműködésen alapul, hogy a társasági adó területén közösen rendezzék az adózási kérdéseket. Fontos, hogy ebben a keretben a kkv-k a nagyvállalatokkal egyforma bánásmódban részesüljenek.

3.1.13 Mindazonáltal még mindig nem világos, hogy ez az együttműködésen alapuló uniós megfelelési keret hogyan fog működni a gyakorlatban, az EGSZB pedig türelmetlenül várja, hogy értékelhesse ezeket a fejleményeket, és konstruktív módon közreműködjön a fejlesztési és végrehajtási folyamatban.

3.1.14 Az első értékelés alapján a határokon átnyúló adóügyi viták rendezésére vonatkozóan az Európai Bizottság által tervezett megelőző párbeszéd hasznos és pozitív fejleménynek tűnik, figyelembe véve azt is, hogy ez az üzleti közösség régóta hangoztatott követelése volt. Határozottan üdvözölnénk több tagállam harmonizált megközelítését, jóllehet még értékelni kell, hogy miként lehet konkrétan megvalósítani egy ilyen megközelítést, kezdve a jelenlegi heterogén szabályozási forgatókönyvvel ([26]).

([24]) A Tanács 2006/112/EK irányelve (2006. november 28.) a közös hozzáadottértékadó-rendszerről (HL L 347., 2006.12.11., 1. o.).

([25]) Számos jó példát találhatunk arra, hogy az országok hogyan csökkentették héabevétel-kiesésüket. Példaként említhető többek között az Észtországban 2014-ben végrehajtott reform is.

([26]) Lásd az EGSZB véleményét: *A kettős adóztatással kapcsolatos vitarendezési mechanizmusok javítására irányuló kezdeményezés* (HL C 173., 2017.5.31., 29. o.).

3.1.15 Az adó-visszatérítések kérdése mindig döntő jelentőségű, de különösen fontos olyan válságok idején, mint a jelenlegi is, amely a szűkös likviditás tekintetében jelentős kockázatokat hordoz mind a magánszemélyek, mind a vállalkozások számára. A Covid19-világjárvány alatt több ország gyorsabban fizette ki a héa-visszatérítéseket és általában az adó-visszatérítéseket annak érdekében, hogy a vállalkozások elegendő készpénzzel rendelkezzenek az eddig példátlan és romboló hatású gazdasági helyzet kezelésére.

3.1.16 Mivel egyes vállalkozások már most is likviditási problémákkal küzdenek, előfordulhat, hogy a számlákat késedelmesen vagy egyáltalán nem fizetik ki, és ennek következtében a számlákon héát felszámító vállalkozásoknak úgy kell benyújtaniuk az összeget az adóhatóságnak a megfelelő héabevallási időszakban, hogy a héát nem kapták kézhez (úgynevezett „behajthatatlan követelés"). Mindezek alapján az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy mérje fel, hogyan lehetne bevezetni egy egyszerűbb, harmonizáltabb mechanizmust a behajthatatlan követelés miatti héamérséklésre. Ennek a mechanizmusnak biztosítania kellene azt, hogy a vállalkozások gyorsan és időben vissza tudják igényelni az adóhatóságoktól az a héát, amelyet már befizettek az adóhatóságnak, de nem tudják beszedni az ügyfelektől.

3.1.17 Az EGSZB sürgeti a nemzeti adóigazgatási szerveket, hogy mind a közvetlen, mind a közvetett adók tekintetében továbbra is ugyanilyen gyorsan dolgozzák fel a visszatérítéseket, és egy európai szinten összehangolt adminisztratív megközelítést javasol, megjegyezve, hogy ennek első lépése a határokon átnyúló portfólióbefektetésekre vonatkozó közös forrásadórendszer lenne.

3.1.18 Az adócsalást, az adókikerülést és az ezekhez kapcsolódó bűncselekményeket a tagállamok nemzeti bíróságai vonják büntetőeljárás alá sokféle büntetőjogi rendszer alapján. Ezek az adóbűncselekmények azonban sok esetben nemzetközi dimenziójúak. Az EGSZB fontosnak tartja, hogy figyelembe vegyék ezt és a szankcionálási rendszert, különösen a tagállamok közös ellenőrzései során. Értékelni kell a tagállamok eltérő szankcióiból eredő következményeket.

3.1.19 Az EGSZB üdvözli az adófizetőket az egységes piacon megillető jogokról szóló ajánlással kapcsolatos európai bizottsági kezdeményezést. Ha a tagállamok áttekintést kapnak az adózási egyszerűsítés és digitalizáció bevált gyakorlatairól, az Unió-szerte gördülékenyebbé teheti az adófizetők és az adóhatóságok közötti viszonyt, erősítheti a polgárok adózási tudatosságát és javíthatja a bevételek beszedését. Az EGSZB ezt a „puha jogi" kezdeményezés jó példájának tartja.

3.2 *Az adóhatóságok közötti közigazgatási együttműködés*

3.2.1 Az EGSZB támogatja az Európai Bizottság döntését, hogy az adóhatóság közötti együttműködés erősítése és a belső piacon az eljárási szabályok nagyobb fokú harmonizációja érdekében jogalkotási aktusokat fogad el.

3.2.2 A javaslat valóban teljes összhangban van az EUMSZ 5. cikkében rögzített szubszidiaritási elvvel, mivel az európai jogalkotó beavatkozását irányozza elő olyan kérdések kezelésére, amelyeket a tagállamok nem tudnak megfelelően szabályozni.

3.2.3 Az EGSZB támogatja az Eurofisc hatásköreinek megerősítését, hogy az a határokon átnyúló adózási bűncselekmények legfontosabb hivatkozási pontjává váljon.

3.2.4 Az irányelv meglévő rendelkezéseinek alkalmazása valóban bebizonyította, hogy a tagállamok között jelentős eltérések vannak, mivel néhány tagállam hajlandó teljes mértékben együttműködni és információcserét folytatni, míg mások korlátozó megközelítést alkalmaznak, vagy akár elutasítják az információcserét.

3.2.5 Az EGSZB támogatja a digitális platformok átláthatóságának növelésére irányuló erőfeszítéseket is, hogy megakadályozzák a következetlen jövedelembevallásokat, amelyek az adókijátszás magas kockázatával járnak együtt. Bár egyes tagállamok nemzeti jogrendjükben beszámolási kötelezettséget írtak elő, a tapasztalatok azt mutatják, hogy az adócsalás elleni nemzeti rendelkezések nem mindig maradéktalanul hatékonyak, különösen ha határokon átnyúló tevékenységek ellen lépnek fel. A jogbiztonság és az egyértelmű helyzet tehát az összes tagállamra alkalmazandó, egységes beszámolási követelményekkel és adózási formanyomtatványokkal biztosítható.

3.2.6 Az EGSZB üdvözli azt is, hogy az Európai Bizottság javaslata a nemzeti adóhatóságok közötti eljárási együttműködés tekintetében arányos, mivel úgy tűnik, hogy a javasolt módosítások nem lépnek túl azon, ami a hatékonyabb információcsere és jobb közigazgatási együttműködés megvalósításához szükséges.

3.2.7 Az adóbevallási kötelezettségeiket nem teljesítő platformüzemeltetőkre vonatkozó szankcionálási rendszert – amelyet a közigazgatási együttműködésről szóló hetedik irányelvre vonatkozó javaslat 25a. cikke irányoz elő – a hatékonyságának biztosítása érdekében minden tagállamban a lehető legegységesebb módon kell alkalmazni, még akkor is, ha nemzeti hatáskörbe tartozik.

3.2.8 Tekintettel arra, hogy a platformok üzemeltetői tekintetében a belső piac működésében feltárt torzulások általában túlterjednek egyetlen tagállam határain, a közös uniós szabályok a problémák eredményes kezeléséhez szükséges minimális beavatkozást jelentik. Mindezek miatt az EGSZB arra bátorítja az Európai Bizottságot, hogy fejlessze tovább ezt a szerepét, és működjön együtt az OECD-vel a gazdaságok digitalizációja terén, hogy közös nemzetközi megközelítést alakítson ki az adóhatóságok között a globális problémák kezelésében.

3.2.9 A 12a. cikk (6) bekezdése szerint a közös ellenőrzést az abban a tagállamban alkalmazandó eljárási megállapodásokkal összhangban kell elvégezni, ahol az ellenőrzés végrehajtására sor kerül. A közös ellenőrzés során összegyűjtött bizonyítékokat a részt vevő tagállamok valamennyi illetékes hatóságának kölcsönösen el kell ismernie.

3.2.10 Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a közös ellenőrzéseket – amelyek elvileg nagyon hasznos és eredményes eszköznek bizonyulnak – az adófizetők alapvető jogainak tiszteletben tartása mellett kell lefolytatni, szigorúan betartva az Európai Unió Alapjogi Chartájának elveit ([27]), különös tekintettel a védelemhez való jogra és az adófizetőket érintő eljárási és anyagi szabályok kiszámíthatóságára, valamint az eljárást lefolytató adóhatóságok által a lehetséges szankciókkal kapcsolatban végzett bizonyítékgyűjtésre.

3.2.11 Különösen az adóhatóságok között kicserélendő és továbbítandó adatkészleteket kell úgy meghatározni, hogy az általános adatvédelmi rendelet szerinti ([28]) kötelezettségekkel összhangban – amelyet szigorúan kell értelmezni és alkalmazni – csak a nem megfelelő adatszolgáltatás vagy annak elmaradása észleléséhez szükséges minimális adatokat rögzítsék. Megfelelő informatikai és eljárási intézkedésekkel a minimálisra kell korlátozni a személyes adatokat érintő minden lehetséges negatív hatást, különös tekintettel az adatok gyűjtésére, feldolgozására és ezt követő tárolására.

3.2.12 Az EGSZB hangsúlyozza, hogy az általános adatvédelmi rendelet szabályaival összhangban a csoportos megkeresések célját alaposan meg kell indokolni, és azt körültekintően kell végrehajtani, hogy ne sértsék meg a természetes és jogi személyek jogait, és ne következzen be önkényes adatgyűjtés.

3.2.13 Az EGSZB arra bátorítja az Európai Bizottságot, hogy folytassa a közigazgatási együttműködésről szóló korábbi irányelvek eredményességének értékelését ([29]).

3.3 *Jó adóügyi kormányzás az EU-ban és azon kívül*

3.3.1 Az EGSZB egyetért az Európai Bizottság megközelítésével, hogy a jó adóügyi kormányzás – ami a méltányos adóztatás alapja – megköveteli az adóhatóságok közötti információcserén keresztül megvalósított adózási átláthatóságot, a tisztességtelen adóverseny elkerülését, a káros adóintézkedések mellőzését és a nemzetközi szinten elfogadott szabályok végrehajtását. Egyetért az Európai Parlamenttel is, hogy az EU-nak határozottan kell fellépnie a káros adóverseny és az agresszív adótervezés, különösen az adóparadicsomok elleni küzdelemben.

3.3.2 Az EGSZB támogatja az Európai Bizottság által a magatartási kódex felülvizsgálatára indított kezdeményezést, és üdvözli, hogy az Európai Bizottság javaslata kellően figyelembe veszi az OECD munkáját és a nemzetközileg elfogadott standardok alkalmazásának fontosságát, különös tekintettel a minimális tényleges társaságiadó-kulcshoz vezető globális elvekre.

3.3.3 Az EGSZB úgy véli, hogy a magatartási kódex eredményeit és vívmányait rendszeresebben kellene aktualizálni, és a civil társadalom előtt nyilvánosságra kellene hozni, összhangban az Európai Bizottság célkitűzésével, hogy átláthatóbbá kívánja tenni a kódex konkrét tevékenységeit és eredményeit.

([27]) Lásd az Európai Unió Alapjogi Chartáját (HL C 202., 2016.6.7., 389. o.).

([28]) Az Európai Bizottság szolgálati munkadokumentuma: Az adózás területén történő közigazgatási együttműködésről és a 77/799/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2011/16/EU tanácsi irányelv értékelése (SWD(2019)328 final)(HL L 119., 2016.5.4., 1. o.).

([29]) SWD(2019) 327 final.

3.3.4 Az Európai Bizottság megközelítése elismeri, hogy az adóverseny önmagában nem probléma ([30]). Ugyanakkor az Európai Bizottság és az Európai Parlament számos alkalommal adott hangot aggodalmának amiatt, hogy az Unión belül tisztességtelen adóverseny folyik, ami elősegíti az adókikerülést. Az EGSZB szerint komoly munkát kell végezni ezen összetett probléma megoldása érdekében. Nemrégiben elfogadott egy véleményt ([31]), amelyben az adócsalással, az adókijátszással, az adókikerüléssel és a pénzmosással szembeni eredményes küzdelem céljából egy európai paktum kidolgozását javasolja. Az EGSZB arra kérte az Európai Bizottságot, hogy indítson el egy olyan politikai kezdeményezést, amely bevonja a kormányokat és más európai intézményeket e célkitűzés megvalósításába, elősegítve az ehhez szükséges konszenzust, és biztosítva a civil társadalom részvételét. A paktum fő pillére a tagállamok közötti együttműködés kell, hogy legyen.

3.3.5 Az EGSZB támogatja azt a szabályozási lehetőséget is, hogy az Unióban a magatartási kódex alkalmazási körét az adóversenyt érintő egyéb intézkedésekre is kiterjesszék. Már régóta esedékes egy olyan aktualizálás, amelynek során megvizsgálják a nagyon alacsony adózást vagy az adófizetés elkerülését eredményező rendszereket az Unióban vagy azon kívül. A magatartás kódex azonban egy nem kötelező eszköz, amelynek olyan kérdésekkel kell foglalkoznia, amelyeket az európai jogszabályok nem szabályoznak.

3.3.6 Az Európai Bizottság szerint a jegyzékbe vétel folyamatát is egyértelműbbé kell tenni a harmadik országok számára, javítva az azzal kapcsolatos átláthatóságot, hogy egy ország vagy terület miért kerül fel a jegyzékre. Hasznos lenne még jobban harmonizálni az uniós tagállamok által elfogadott normákat, valamint jobban egyeztetni a nemzeti és uniós jegyzékeket, mivel az EU és több tagállam eltérő normákat követ, ami zavart okozhat.

3.3.7 Az Európai Bizottság értékeli az úgynevezett adóparadicsom tiltólistáját is, amely 2017 óta van érvényben, és világszerte több száz káros adórendszert vizsgált meg. A listán szereplő joghatóságok közül több is kötelezettséget vállalt a Tanáccsal szemben arra, hogy foglalkozni fog a tisztességtelen adóversennyel és a korlátozott átláthatósággal kapcsolatos aggályokkal. Az EGSZB egyetért az Európai Bizottság véleményével, hogy ideje felülvizsgálni a jegyzéket, és áttekinteni, hogyan lehetne hatékonyabbá és igazságosabbá tenni azt, figyelembe véve a globális digitalizált gazdaság új kihívásait. Az EGSZB támogatja az Európai Bizottságnak azt a kritériumát is, hogy amikor bizonyos alacsony kockázatú és kis kapacitású országok rákerülnek vagy rákerülhetnek a jegyzékre, lehetőséget kapjanak arra, hogy észszerű határidőn belül javítsák a jó adóügyi kormányzásra és az átláthatóságra vonatkozó normáikat.

Kelt Brüsszelben, 2021. február 24-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Christa SCHWENG

([30]) Nyilvánvaló, hogy az Európai Bizottság az OECD-hez hasonlóan különbséget tesz a jó, átlátható adóverseny és a káros, tisztességtelen adóverseny között.

([31]) Lásd az EGSZB véleményét: *Az adócsalás, az adókikerülés és a pénzmosás elleni küzdelem* (HL C 429., 2020.12.11., 6. o.).